

Quick Scan Flora en Fauna

Wooldhuis
Heino

Quick Scan Flora en Fauna

Wooldhuis Heino

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Wooldhuis Heino
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Zorgspectrum Het Zand Postbus 40182 8004 DD Zwolle
Datum	24 februari 2016
Status	definitief 2

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding & doel	1
1.2 Methoden	1
1.3 Plangebied	2
1.4 Ingreep	3
2 Beschermde gebieden	4
2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	4
2.2 Effecten beschermde gebieden	4
3 NDFF-gegevens	5
4 Beschermde soorten	6
4.1 Planten	6
4.2 Zoogdieren	6
4.3 Vleermuizen	6
4.4 Vogels	7
4.5 Amfibieën	7
4.6 Reptielen	8
4.7 Vissen	8
4.8 Ongewervelden	8
4.9 Samenvatting	8
5 Conclusies	9
5.1 Beschermde gebieden	9
5.2 Beschermde soorten	9
5.3 Maatregelen	9
6 Bronnen	10

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Paalweg 9 te Heino is een verzorgingstehuis van Zorgspectrum Het Zand gevestigd, genaamd Het Wooldhuis (fig. 1). Het voornemen bestaat om nieuwbouw op het terrein te plegen, waarbij een deel van de oudbouw verdwijnt. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de provinciale structuurvisie/verordening.

Figuur 1. Heino met globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

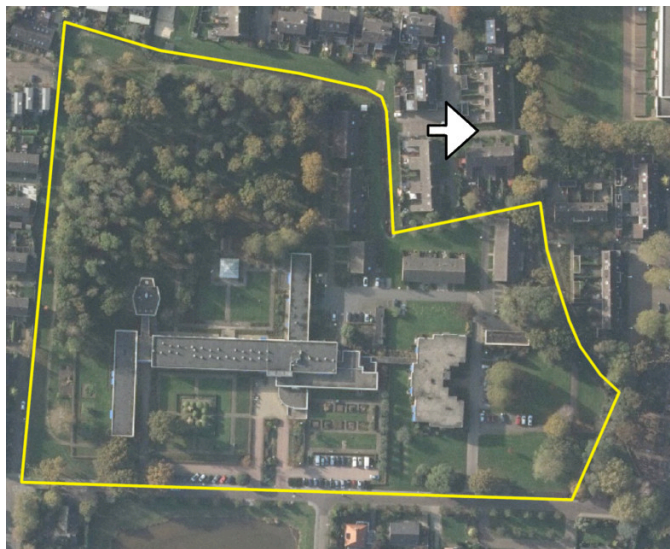
1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en, indien nodig, verspreidingsatlassen. De ligging van beschermde gebieden is ontleend aan Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Overijssel. Op 14 december 2015 is het plangebied bezocht.

Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het tehuis ligt binnen de bebouwde kom van Heino, te midden van woonwijken. Het terrein is ruim opgezet met veel gazons en plantsoenen rond de gebouwen en een park met oudere bomen in de zuidwesthoek (fig. 2). De bebouwing bestaat uit een geschakeld complex met drie woonlagen en een plat dak (fig. 3). De gevels zijn uit baksteen opgetrokken. Her en der bestaat de gevel ook uit plaatmateriaal. De basis van het complex stamt uit het eind van de jaren zestig, maar er zijn later stukken aangebouwd. Op het terrein staat ook een aantal aanleunwoningen en enkele dienst- en recreatiegebouwen (fig. 4). Oppervlaktewater is aanwezig in de vorm van een sloot langs de westzijde van het terrein en een stadsvijver ten oosten van het terrein. Binnen de terreingrenzen liggen enkele greppels en een vochtige laagte, maar vermoedelijk staan deze elementen meestal droog.

Figuur 2. Huidige situatie plangebied met terreingrens in geel.

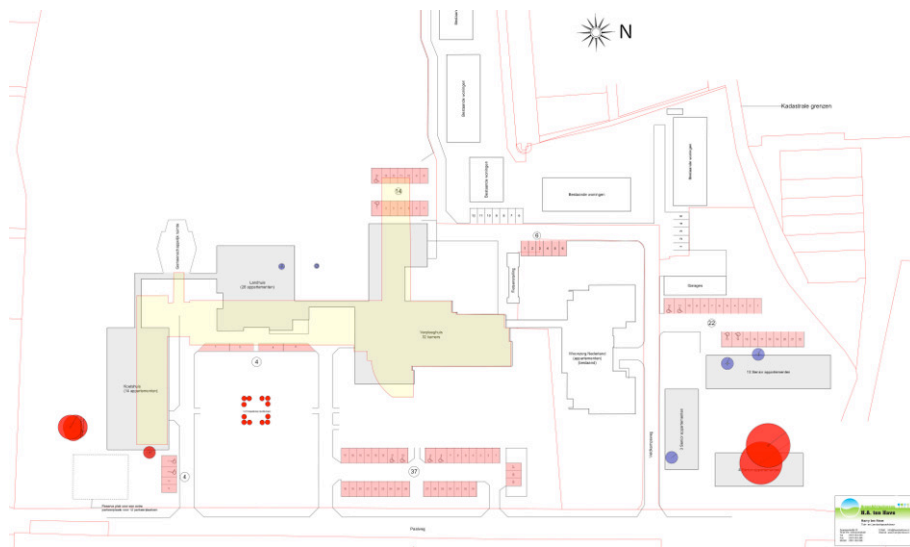
Figuur 3. Entree Wooldhuis.

Figuur 4. Achterzijde Wooldhuis.

1.4 Ingreep

Het voornemen bestaat om het oude hoofdgebouw van het complex te slopen en te vervangen door nieuwbouw (fig. 5). De geschakelde aanbouw in het noorden en de geschakelde gemeenschapsruimte blijven behouden. Verder wordt een gazon in de noordwesthoek van het terrein gebruikt voor de bouw van drie blokjes seniorenwoningen en -appartementen (fig. 6). In de ruimte rond de gebouwen worden tot slot kleine wijzigingen aangebracht in de inrichting. Zo worden enkele parkeerplaatsen opgeschoven en enkele paden verlegd. Plaatselijk zal hierdoor plantsoen verdwijnen en ook moeten enkele bomen worden gekapt (fig 7). De uitvoering van de renovatie is gepland in 2017.

Figuur 5. Huidige en toekomstige inrichtingsschets met nieuwbouw in grijs en sloop in geel. In rood en blauw te kappen resp. te verplanten bomen.

Figuur 6. Voor nieuwbouw bestemde veldje in de zuidoosthoek van het terrein.

Figuur 7. Te kappen berken in de zuidwesthoek van het terrein

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom en maakt geen deel uit van beschermde natuurgebieden. Ook in de directe omgeving komen dergelijke gebieden niet voor. In het buitengebied van Heino liggen wel beschermde gebieden die tot NNN behoren. De afstand van het plangebied tot het NNN bedraagt minimaal 500 meter.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Een negatief effect op het NNN is uitgesloten op grond van de geringe schaal van de ontwikkeling en het toekomstige gebruik in relatie tot de huidige bestemming.

3 NDFD-gegevens

De Nationale Databank Flora en Fauna vermeld geen specifieke gegevens voor het plangebied of de directe omgeving. In Heino zijn waarnemingen van drie soorten vleermuizen opgenomen, te weten Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis en Dwergvleermuis sp. Voorts zijn losse waarnemingen gedaan van vogels. De gegevens zijn weinig relevant voor het project, maar geven wel aan dat rekening moet worden gehouden met het voorkomen van vleermuizen.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het project heeft voornamelijk betrekking op gebouwen, maar de sloop en bouwactiviteiten ook hun weerslag hebben op de groene ruimte in de directe omgeving. Die omgeving bestaat uit gazons en goed onderhouden perken met weinig ruimte voor wilde flora (fig. 8). Op het terrein groeiden de gebruikelijke soorten van dergelijke terreinen, zoals Gewone vogelmuur, Draadereprijs, Gewone paardenbloem, Witte klaver, Kleine ooievaarsbek en Madeliefje. De aangetroffen soorten zijn algemeen en onbeschermd. Hoewel het vegetatieonderzoek in een minder geschikte periode is uitgevoerd, is er geen aanleiding om binnen het plangebied beschermde of bedreigde botanische waarden te verwachten.

Figuur 8. Kenmerkend voorbeeld van de plantperken rond de gebouwen.

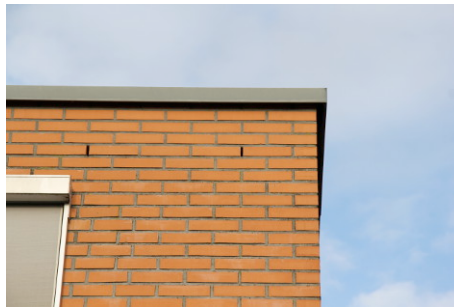
4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. Er zijn geen zoogdieren in het plangebied waargenomen. Her en der waren sporen van kleine zoogdieren aanwezig in de vorm van holen. Het terrein is geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren van het landelijk gebied, zoals Huisspitsmuis, Gewone bosmuis, Egel en Mol. De strikter beschermde kleine zoogdieren (tabel 2 of 3) - Grote bosmuis, Eikelmuis, Hazelmuis, Veldspitsmuis, Hamster, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis - komen, behalve Waterspitsmuis, niet in de regio voor. Voor Waterspitsmuis is het terrein ongeschikt als leefgebied. Van de grotere strikter beschermde zoogdieren is het voorkomen van Eekhoorn (tabel 2) aannemelijk in het park. In de te kappen bomen zijn geen vaste nestplaatsen van Eekhoorn gevonden. Het project is niet van invloed op het leefgebied van Eekhoorn. Tot slot komt Steenmarter (tabel 2) in het stedelijk gebied voor. De te slopen gebouwdelen zijn echter niet geschikt als verblijfplaats voor Steenmarter.

4.3 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quick scan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is zo mogelijk gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. De te kappen bomen beschikken niet over potentiële holten en zijn dus ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het gebouwencomplex is in principe wel geschikt als verblijfplaats. Verspreid over het complex zijn kleine openingen tot verborgen ruimten gevonden in de vorm van open stootvoegen, kieren naast kozijnen e.d. en verweerde voegen (fig. 9). Verder is ook plaatmateriaal

aanwezig met ruimten daarachter. Uit inspectie van een laagzittende open stootvoeg bleek dat mogelijk naisolatie van de spouw heeft plaatsgehad, maar dat geldt in ieder geval niet voor nieuwere delen. Daarnaast kan isolatiemateriaal inzakken, zodat toch verborgen ruimten beschikbaar komen. Tijdens het veldbezoek is de buitengevel en de technische ruimte in het gebouw gecontroleerd op sporen van vleermuizen, met name uitwerpselen, maar die zijn niet gevonden. Op het terrein zal zeker gefoerageerd worden, met name rond en in het park. Het project is hierop niet van invloed. Het is uitgesloten dat het complex een essentiële rol speelt in vliegroutes

Figuur 9. Open stootvoegen in één van de gevels.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

Op het terrein zijn gewone soorten van het stedelijk gebied te verwachten, zoals Merel, Houtduif, Tjiftjaf, Zwartkop, Winterkoning, Roodborst en Zanglijster. Van dergelijke soorten zijn broedsels in de opgaande begroeiing en ruigere begroeiing langs de randen te verwachten (fig. 10). In het park zijn meer soorten te verwachten, maar deze locatie valt buiten de ingreep.

Het terrein - met uitzondering van het park - is ongeschikt voor soorten met een vaste nestplaats. In het complex zijn geen nissen of holten aanwezig die geschikt zijn als nestplaats voor Huismus of Gierzwaluw. In de bomen waren geen holten of grotere nesten aanwezig die in potentie geschikt zijn als nestplaats voor uilen of roofvogels.

Figuur 10. Oud lijsternest in begroeiing tegen gevel.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. De wateren rond het terrein zijn alleen geschikt als voortplantingswater voor weinig kritische soorten amfibieën van tabel 1, zoals Gewone pad en Bruine kikker. Dergelijke soorten zijn ook op het terrein te verwachten, maar dan voornamelijk

in het park. Het terrein rond de gebouwen biedt weinig dekking en wordt goed onderhouden. Dit deel is nauwelijks geschikt voor amfibieën in de landfase.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied vormt voor geen van de Nederland voorkomende reptielen een geschikt leefgebied. Een negatief effect op reptielen in het algemeen is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen permanent oppervlaktewater voor. Een effect op vissen in het algemeen is daarom uit te sluiten.

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van licht beschermde zoogdieren en amfibieën van tabel 1 te verwachten. In opgaande begroeiing en in de gebouwen moet rekening worden gehouden met algemene broedvogels zonder vaste nestplaats. Tot slot is het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in het complex niet uit te sluiten.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN					
		GEEN	PLANT	TABEL 1 (ALGEMEEN)	TABEL 2 (LICHT)	TABEL 3 (STRENG)	VOGELS
Planten		X					
Zoogdieren	Kleine soorten			Aanwezig			
Vleermuizen	Foerageerfunctie: Alleen langsvliegend					NVT	
Vleermuizen	Verblijfplaatsen					Mogelijk	
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats						Waarsch
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X					
Amfibieën				Waarsch			
Reptielen		X					
Vissen		X					
Ongewervelden		X					

5 Conclusies

- 5.1 Beschermde gebieden** Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden en in de directe omgeving komen dergelijke gebieden ook niet voor. Een negatief effect op beschermde gebieden in de bredere omgeving is uitgesloten op basis van de beperkte schaal van het project en de toekomstige bestemming.
- 5.2 Beschermde soorten** In het plangebied zijn licht beschermde soorten van tabel 1 uit de soortgroepen zoogdieren en amfibieën te verwachten, met name in het deel dat buiten de feitelijke ingreep valt. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats in opgaande begroeiing en ruigere vegetatie. Bij uitvoering in het broedseizoen kunnen broedsels verstoord raken en sterfte van individuen optreden. Dit is verboden volgens de FF-wet. In het complex en de betrokken bomen zijn geen vaste verblijfplaatsen van vogels te verwachten. Het complex is wel potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuizen zijn streng beschermd (tabel 3 en bijlage IV Habitatrichtlijn). Het is verboden om verblijfplaatsen te vernietigen of om sterfte van individuen te veroorzaken. Eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen. In de volgende paragraaf zijn hiervoor aanwijzingen gegeven.
- 5.3 Maatregelen** Er dient bij de uitvoering rekening gehouden te worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dient met name het rooien van groen buiten het broedseizoen te gebeuren, tenzij een inspectie aantoont dat er geen broedsels voorkomen. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Nestplaatsen kunnen zich ook in ruigte bevinden, vooral wanneer deze in de buurt van opgaande begroeiing voorkomt. Het is daarom raadzaam om overstaande ruigte voor het broedseizoen te maaien en tijdens het broedseizoen kort te houden.
- Met het oog op de potentie van het complex voor vleermuizen, is het noodzakelijk om de functies die de gebouwen hebben nader te onderzoeken. Een standaard vleermuisonderzoek bestaat uit twee nachtbezoeken in het voorjaar (15 mei - 15 juli) ten behoeve van kraamkolonies en twee bezoeken in het najaar (15 augustus - 15 oktober) met het oog op paar- en winterverblijven. Het is raadzaam om dat in het eerstvolgende seizoen uit te laten voeren om vertraging van het project te voorkomen.

6 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

www.ndff.nl

www.overijssel.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet (Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten) en ten aanzien van het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) middels het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies/verordeningen.

Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart - 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawet ontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe

beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de 'functionele leefomgeving' van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Door uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) moet een dergelijke werkwijze echter zorgvuldig worden onderbouwd waarbij er toch sprake kan zijn van een ontheffing.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ. Voor alle Natura 2000 gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie

Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.